

KALENDARIUM HISTORYCZNE POLSKA – Styczeń

Na podstawie portalu historycznego www.dzieje.pl

01 stycznia

Rok	Wydarzenie
2017	Weszła w życie ustawa powołująca Wojska Obrony Terytorialnej.
1999	Weszła w życie reforma administracyjna państwa, rozpoczęto także wdrażanie reformy ochrony zdrowia i reformy emerytalnej. Reforma administracyjna wprowadziła nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są gminy, powiaty i województwa. Utworzono wówczas 308 powiatów i 65 miast na prawach powiatu oraz zmniejszono liczbę województw z 49 do 16.
1995	Przeprowadzono denominację złotego; 10 tys. starych złotych zastąpił jeden nowy złoty; zarówno stare jak i nowe złote obowiązywały jeszcze przez dwa lata, do końca 1996 r.
1989	Zniesiono kartki na benzynę, asygnaty na samochody i reglamentację węgla dla odbiorców indywidualnych.
1988	Władze PRL ostatecznie zakończyły zagłuszanie Radia Wolna Europa.
1973	W Polsce wprowadzono system kodów pocztowych.
1973	W wyniku połączenia Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa”, wydawnictwa Książka i Wiedza oraz Przedsiębiorstwa Upowszechniania Prasy i Książki „Ruch” powstał koncern RSW „Prasa-Książka-Ruch”.
1944	Dekretem Krajowej Rady Narodowej utworzono Armię Ludową, jej dowódcą mianowany został Michał Żymierski.
1860	W Królestwie Polskim do obiegu wszedł pierwszy polski znaczek pocztowy – przedstawiał tarczę herbową z białym dwugłowym orłem na czerwonym tle i miał wartość 10 kopiejek.
1842	W Królestwie Polskim rubel równy 100 kopiejkom stał się obowiązującą jednostką walutową, zastępując złotego polskiego równego 30 groszom.

2 stycznia

Rok	Wydarzenie
1982	Stan wojenny: w Warszawie ukazał się pierwszy numer podziemnego „Tygodnika Wojennego”.
1982	Stan wojenny: władze PRL rozwiązały Związek Artystów Scen Polskich.
1978	Program I Polskiego Radia rozpoczął nadawanie audycji „Cztery pory roku”.
1973	Władze PRL wprowadziły książeczki walutowe – rejestrowano w nich zakupy dewiz dokonywane przez obywateli na zagraniczne wyjazdy prywatne.
1973	Polskie Radio rozpoczęło całodobową emisję programów.
1377	W Bydgoszczy zmarł Kazimierz IV (Kaźko), książę śląski, wnuk króla Kazimierza III Wielkiego.

3 stycznia

Rok	Wydarzenie
1953	Zniesiono reglamentację żywności, podwyższając jednocześnie ceny wielu artykułów.
1946	Uchwalona została ustawa o nacjonalizacji – przejęciu na własność państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej.
1945	Uchwała Krajowej Rady Narodowej potwierdzająca stołeczność Warszawy.
1944	W nocy z 3 na 4 stycznia wojska 1 Frontu Ukraińskiego przekroczyły w okolicach Sarn na Wołyniu granicę II Rzeczypospolitej.
1897	W Lipnie na Ziemi Dobrzyńskiej urodziła się Pola Negri, właściwie Barbara Apolonia Chałupiec, aktorka, gwiazda niemieckiego i amerykańskiego kina niemego; grała m.in. w filmach Maxa Reinhardta i Ernsta Lubitscha.
1863	Komitet Centralny Narodowy podjął decyzję o wybuchu powstania w Królestwie Polskim z chwilą ogłoszenia branki do armii rosyjskiej.
1795	W Petersburgu Rosja i Austria zawarły traktat sankcjonujący trzeci rozbiór Polski; 24 października 1795 r. do traktatu przystąpiły Prusy.

4 stycznia

Rok	Wydarzenie
1991	Jan Krzysztof Bielecki został powołany na stanowisko premiera.
1982	Stan wojenny: działalność wznowiły szkoły podstawowe, średnie i zawodowe, zawieszone po ogłoszeniu 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego.
1947	W Warszawie rozpoczął się proces Zarządu Głównego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Na ławie oskarżonych zasiadł m.in. płk Jan Rzepecki.
1945	Związek Sowiecki uznał Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej, powołany przez Krajową Radę Narodową.
1940	Gen. Władysław Sikorski i premier Francji Edouard Daladier podpisali polsko-francuską umowę wojskową dotyczącą tworzenia Wojska Polskiego we Francji.
1927	Do portu w Gdyni wszedł pierwszy polski statek handlowy: SS Wilno.
1796	Wojska pruskie opuściły Kraków, który został przyłączony do Austrii.

5 stycznia

Rok	Wydarzenie
1983	Metropolita gnieźnieński i warszawski arcybiskup Józef Glemp mianowany został kardynałem.
1982	Stan wojenny: minister nauki, szkolnictwa wyższego i techniki rozwiązał Niezależne Zrzeszenie Studentów (NZS).
1942	Grupa Inicjatywna polskich komunistów założyła w Warszawie Polską Partię Robotniczą. Sekretarzem KC PPR został Marceli Nowotko. Nazwa partii, jej program i obsada personalna ustalone zostały w Moskwie.

6 stycznia

Rok	Wydarzenie
2005	Sejm przyjął ustawę o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.
2000	Sejm przyjął ustawę o Rzeczniku Praw Dziecka.
1914	W Warszawie oddano do użytku most im. cesarza Mikołaja II, nazywany przez warszawiaków „trzecim mostem”; w niepodległej Polsce most otrzymał imię księcia Józefa Poniatowskiego.
1913	W Porąbce koło Będzina urodził się Edward Gierek, działacz komunistyczny, I sekretarz KC PZPR w latach 1970–1980; w pierwszej połowie tzw. dekady Gierka dzięki zaciągniętym na Zachodzie kredytom rozwijał się przemysł i budownictwo, zrealizowano też wiele inwestycji drogowych; w drugiej połowie jego rządów nastąpiła trwała stagnacja i obniżenie poziomu życia, a protesty robotnicze w Radomiu i Ursusie w 1976 r. brutalnie zostały stłumione.
1875	W Warce zmarł Piotr Wysocki, przywódca spisku w Szkole Podchorążych Piechoty w Warszawie, który zapoczątkował wybuch Powstania Listopadowego ; po upadku powstania zesłany przez władze carskie na Syberię, do kraju powrócił po ponad 25 latach.
1573	Po śmierci króla Zygmunta II Augusta w Warszawie zebrał się sejm konwokacyjny, na którym ustalono zasady wyboru nowego monarchy – wolnej elekcji.

7 stycznia

Rok	Wydarzenie
2007	Po oskarżeniach o współpracę z komunistyczną Służbą Bezpieczeństwa w czasach PRL arcybiskup Stanisław Wielgus złożył rezygnację ze stanowiska metropolity warszawskiego.
1949	Podczas śledztwa w budynku Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie w niejasnych okolicznościach zginął Jan Rodowicz „Anoda”, żołnierz Szarych Szeregów, oficer AK, bohater akcji pod Arsenałem, w czasie Powstania Warszawskiego walczył w batalionie „Zośka”.
1795	Król Polski Stanisław August Poniatowski pod eskortą rosyjską został wywieziony z Warszawy do Grodna.
1794	Rada Nieustająca zniosła order Virtuti Militari i zakazała noszenia orderów przyznanych dotychczas.
1520	W Toruniu król Zygmunt I Stary wydał przywilej dla szlachty, na mocy którego uzyskiwała ona prawo wolnej żeglugi po Wiśle. Przywilej wprowadzał także na terenie królestwa jeden obowiązkowy dzień pańszczyzny w tygodniu.

8 stycznia

Rok	Wydarzenie
1951	Sejm uchwalił ustawę o zniesieniu izb aptekarskich i upaństwowieniu aptek.
1939	W Warszawie na Zamku Królewskim minister spraw zagranicznych Józef Beck spotkał się z prezydentem Ignacym Mościckim i marszałkiem Edwardem Śmigłym-Rydzem, których ostrzegł przed wojną z Niemcami; politycy zdecydowali nie ustępować niemieckim żądaniom terytorialnym.
1924	Inflacja w Polsce osiągnęła apogeum, kurs dolara: 10 mld 250 mln marek polskich.

9 stycznia

Rok	Wydarzenie
1991	W Krakowie zdemontowany został pomnik sowieckiego marszałka Iwana Koniewa.
1986	W Gdańsku SB aresztowała Bogdana Borusewicza, członka TKK NSZZ „Solidarność”, ukrywającego się od wprowadzenia stanu wojennego.
1982	Pierwsze w stanie wojennym spotkanie gen. Wojciecha Jaruzelskiego z prymasem Polski Józefem Glempem.
1976	Episkopat Polski skierował list do Nadzwyczajnej Komisji Sejmowej przygotowującej zmiany w Konstytucji PRL, w którym wyraził zaniepokojenie przygotowywanymi zapisami o kierowniczej roli partii komunistycznej i nienaruszalnej braterskiej więzi z ZSRS.
1966	Komunikat Urzędu Rady Ministrów o odmowie wydania paszportu prymasowi Polski kard. Stefanowi Wyszyńskiemu; prymas planował wyjazd do Rzymu na inaugurację obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski.
1958	Odbyło się spotkanie prymasa Stefana Wyszyńskiego z Władysławem Gomułą i Józefem Cyrankiewiczem, dotyczące m.in. sprawy nauki religii w szkołach świeckich, harcerstwa oraz dekretu o obsadzaniu stanowisk kościelnych.
1928	Odbył się I Zjazd Ligi Ochrony Przyrody.
1927	Działalność rozpoczęło Ministerstwo Poczty i Telegrafów – pierwszym ministrem został Bogusław Miedziński.
1797	We Włoszech powstały Legiony Polskie; umowę z Republiką Lombardii o powołaniu pierwszej po III rozbiorze polskiej formacji wojskowej podpisał gen. Jan Henryk Dąbrowski. 20 stycznia gen. Dąbrowski wydał odezwę zachęcającą do wstępowania do Legionów.
1433	Król Władysław Jagiełło nadał szlachcie przywilej krakowski, potwierdzający przywilej jedlnieński z 1430 r., który ustanawiał zasadę prawną „neminem captivabimus nisi iure victum” (nikogo nie uwięzimy bez wyroku sądowego).

10 stycznia

Rok	Wydarzenie
2003	Sejm powołał komisję śledczą w sprawie „afery Rywina”; jej przewodniczącym został Tomasz Nałęcz z Unii Pracy.
1994	Na szczycie NATO w Brukseli przyjęto program „Partnerstwo dla pokoju”.
1987	W Warszawie zorganizowany został konspiracyjny II Zjazd Niezależnego Zrzeszenia Studentów (NZS).
1982	Stan wojenny: w całym kraju przywrócone zostały połączenia telefoniczne. Rozmowy oficjalnie podsłuchiowano, po wykręceniu numeru dzwoniący słyszał komunikat: „Rozmowa kontrolowana”.
1957	Rozkazem ministra obrony narodowej utworzona została Wojskowa Służba Wewnętrzna (WSW), w miejsce zlikwidowanego Głównego Zarządu Informacji.
1942	W okupowanej Warszawie zespoły Organizacji Małego Sabotażu „Wawer” zamazały ok. 250 tablic z niemieckimi nazwami ulic i rozrzuciły 40 tys. ulotek z tekstem noworocznego przemówienia prezydenta RP Władysława Raczkiewicza.
1940	Niemiecki Volksdeutscher Selbstschutz dokonał ostatniej masowej egzekucji w lesie Barbarka pod Toruniem. Od 28 października 1939 roku zamordowano tam 600–1200 przedstawicieli polskiej inteligencji oraz elit gospodarczych i politycznych z Torunia i okolic.
1919	Naczelnik Państwa Józef Piłsudski wydał dekret o obowiązkowym ubezpieczeniu pracowników na wypadek choroby.
1765	Król Stanisław August powołał Komisję Menniczą, której zadaniem było wzniesienie mennicy królewskiej i opracowanie projektu nowego systemu monetarnego.

1569	Na zamku w Lublinie rozpoczęły się obrady sejmu koronnego poprzedzające zawarcie unii polsko-litewskiej.
------	--

11 stycznia

Rok	Wydarzenie
1982	Rada Atlantyczna potępiła wprowadzenie stanu wojennego w Polsce i zaleciła państwom NATO wprowadzenie sankcji wobec PRL.
1957	Zarząd Główny Związku Młodzieży Polskiej (ZMP) podjął uchwałę o rozwiązaniu związku.
1949	Zlikwidowane zostało Ministerstwo Ziem Odzyskanych.
1924	Sejm uchwalił ustawę o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej.
1919	Dekret Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego o obowiązkowym ubezpieczeniu pracowników na wypadek choroby.
1397	Papież Bonifacy IX wydał bullę o utworzeniu wydziału teologicznego przy Akademii Krakowskiej.
1386	W Wołkowysku poselstwo polskiej szlachty zawarło porozumienie z księciem litewskim Jagiełłą, na mocy którego Jagiełło miał poślubić Jadwigę Andegaweńską i objąć tron polski.

12 stycznia

Rok	Wydarzenie
2012	Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uznał, że stan wojenny w grudniu 1981 r. nielegalnie wprowadziła tajna grupa przestępcza pod kierunkiem Wojciecha Jaruzelskiego w celu likwidacji Solidarności, zachowania ówczesnego ustroju oraz osobistych pozycji we władzach.
1991	Sejm powołał rząd Jana Krzysztofa Bieleckiego.
1945	Początek wielkiej ofensywy Armii Czerwonej na kierunku berlińskim, prowadzonej przez 1 Front Białoruski marszałka Gieorgija Żukowa i 1 Front Ukraiński marszałka Iwana Koniewa.
1944	Władze sowieckie powołały Komisję Specjalną do Spraw Ustalenia i Zbadania Okoliczności Rozstrzelania przez Niemieckich Najeźdźców Faszystowskich w Lesie Katyńskim (tzw. Komisja Burdenki), której zadaniem było przypisanie Niemcom odpowiedzialności za zbrodnię katyńską.
1943	Niemcy przeprowadzili likwidację tzw. getta wtórnego w Szydłowcu, w którym zgromadzili około 5 tys. ludzi; większość Żydów wywieziono do obozu zagłady w Treblince; około 300 osób zginęło w czasie samej akcji likwidacyjnej.
1953	Nominacja kardynalska dla prymasa Stefana Wyszyńskiego.
1919	Dowództwo sił bolszewickich wydało Armii Czerwonej rozkaz ofensywy do rzek Niemen i Szczara, a następnie 12 lutego aż po Bug. W ten sposób rozpoczynano przygotowania do podboju Polski oraz pozostałej części Europy Środkowej.

13 stycznia

Rok	Wydarzenie
2019	W Gdańsku, podczas koncertu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, prawdopodobnie niezrównoważony psychicznie napastnik zaatakował prezydenta miasta Pawła Adamowicza, który w wyniku odniesionych ran zmarł następnego dnia w szpitalu.
1987	Przebywający z wizytą we Włoszech gen. Wojciech Jaruzelski został przyjęty na audiencji przez papieża Jana Pawła II.
1982	W Gdańsku powstał podziemny Ogólnopolski Komitet Oporu „Solidarność”, na jego czele stanął Eugeniusz Szumiejko; była to pierwsza w stanie wojennym ogólnopolska struktura podziemna, zastąpiona w kwietniu 1982 r. przez Tymczasową Komisję Koordynacyjną „Solidarności”.
1982	Stan wojenny: część środowiska aktorskiego i artystycznego ogłosiła bojkot Polskiego Radia i Telewizji.
1981	Początek wizyty we Włoszech delegacji NSZZ „Solidarność” z Lechem Wałęsą na czele. Delegacja została przyjęta w Watykanie przez papieża Jana Pawła II.
1964	Biskup Karol Wojtyła został mianowany arcybiskupem metropolitą krakowskim.
1932	Przed Sądem Okręgowym w Warszawie zakończył się tzw. proces brzeski. Na kary więzienia skazani w nim zostali przywódcy antysanacyjnej opozycji, wśród nich trzykrotny premier Wincenty Witos, Władysław Kiernik, Norbert Barlicki i Herman Lieberman.

14 stycznia

Rok	Wydarzenie
2011	Benedykt XVI wyraził zgodę na ogłoszenie dekretu o uznaniu cudu za wstawiennictwem Jana Pawła II, co formalnie zakończyło jego proces beatyfikacyjny. Watykan wyznaczył jednocześnie datę beatyfikacji na 1 maja 2011 r.
1993	Na Morzu Bałtyckim u wybrzeży Rugii zatonął prom „Jan Heweliusz”; w wyniku katastrofy zginęło 55 osób.
1982	Ukazał się pierwszy numer „Rzeczpospolitej” – oficjalnego dziennika rządowego.
1917	W Warszawie na Zamku Królewskim generałowie-gubernatorzy Hans von Beseler i Karl Kuk ogłosili „Tymczasową Radę Stanu w Królestwie Polskim za otwartą”.
1863	W nocy z 14 na 15 stycznia na rozkaz naczelnika Rządu Cywilnego w Królestwie Polskim margrabiego Aleksandra Wielopolskiego w Warszawie przeprowadzono brankę – przymusowy pobór polskiej młodzieży do rosyjskiego wojska; branka przyspieszyła decyzję Komitetu Centralnego Narodowego o wybuchu Powstania Styczniowego.
1771	Zakończyło się nieudane oblężenie Jasnej Góry przez wojska królewskie i rosyjskie pod dowództwem pułkownika Iwana Drewicza.

15 stycznia

Rok	Wydarzenie
2001	Powstała Wikipedia – największa encyklopedia internetowa, redagowana przez samych internautów.
1990	W Krakowie rozpoczęła działalność pierwsza w Polsce komercyjna stacja radiowa RMF FM.
1969	Zakończył się proces Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego, których uznano za głównych inspiratorów studenckich protestów z marca 1968 r. – obaj zostali skazani na 3,5 roku więzienia.
1945	Dekretem Rady Ministrów powołany został Narodowy Bank Polski.
1944	Komendant Główny Narodowych Sił Zbrojnych płk Tadeusz Kurcysz w rozkazie do żołnierzy stwierdził, że wkraczające na terytorium Polski wojska sowieckie mają być traktowane jako wróg.
1944	W obliczu nadciągających ze wschodu wojsk sowieckich 27. Wołyńska Dywizja Piechoty Armii Krajowej rozpoczęła realizację planu Akcji „Burza” na Wołyniu.
1938	W holenderskiej stoczni we Vlissingen zwodowano okręt podwodny ORP „Orzeł”.
1930	Zainaugurowała działalność rozgłośnia Polskiego Radia we Lwowie.
1920	Na podstawie uchwały Sejmu Ustawodawczego marka polska stała się prawnym środkiem płatniczym na obszarze państwa polskiego.
1871	Powstało Warszawskie Towarzystwo Muzyczne.
1813	Wojska rosyjskie rozpoczęły oblężenie Gdańska bronionego przez francuski garnizon dowodzony przez marszałka Jeana Rappa.
1734	Na Wawelu odbyły się uroczystości pogrzebowe Augusta II Mocnego oraz zmarłego w 1697 r. Jana III Sobieskiego, którego szczątki złożono po śmierci w kościele kapucynów przy ulicy Miodowej w Warszawie; wraz z Sobieskim w krypcie wawelskiej pochowana została jego żona królowa Maria Kazimiera; były to ostatnie królewskie pogrzeby na Wawelu.
1582	W Jamie Zapolskiej Rzeczpospolita i Rosja podpisały rozejm kończący wojnę o Inflanty.

16 stycznia

Rok	Wydarzenie
2002	Prezydent Rosji Władimir Putin rozpoczął wizytę w Polsce, podczas której poruszono m.in. kwestię weryfikacji umów na dostarczanie rosyjskiego gazu; Putin przekazał także dokumenty pochodzące z teczki personalnej gen. Władysława Sikorskiego z lat 1902–1939.
1989	W Warszawie rozpoczęła się druga część obrad X Plenum KC PZPR. Po burzliwych dyskusjach, dotyczących podjęcia rozmów z Solidarnością, przyjęto uchwałę w sprawie pluralizmu politycznego i związkowego.
1969	W centrum Pragi w proteście przeciwko inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację podpalił się student Jan Palach; w wyniku poniesionych obrażeń zmarł 19 stycznia.

1968	Ministerstwo Kultury i Sztuki powiadomiło dyrekcję Teatru Narodowego, że z dniem 1 lutego przedstawienie „Dziadów” w reż. Kazimierza Dejmka zostanie zawieszona – spektakl spotkał się z ostrą krytyką kierownictwa PZPR, które uznało je za „antyrosyjskie, antyradzieckie i religijne”.
1961	Do Polski powróciła z Kanady druga część bezcennych zbiorów wawelskich, wśród nich 132 arrasów i liczne militaria.
1945	Oddziały Armii Czerwonej wkroczyły do Radomia.
1942	Początek deportacji ludności żydowskiej z łódzkiego getta do niemieckiego obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem.
1919	Naczelnik Państwa Józef Piłsudski powołał Ignacego Paderewskiego na stanowisko prezesa Rady Ministrów i jednocześnie ministra spraw zagranicznych oraz delegata polskiego na konferencję pokojową w Paryżu.

17 stycznia

Rok	Wydarzenie
1988	W Watykanie zorganizowano pierwszą w historii konferencję prasową papieża Jana Pawła II
1986	W Warszawie rozpoczął obrady Światowy Kongres Intelktualistów „W obronie przyszłości pokoju”.
1982	W Warszawie odbyło się pierwsze po ogłoszeniu stanu wojennego posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu.
1982	Stan wojenny: Polskie Radio wznowiło nadawanie II Programu.
1976	Sejm uchwalił nową ordynację wyborczą, zgodnie z którą jedynie Front Jedności Narodowej uprawniony był do ustalania list kandydatów na posłów i radnych rad narodowych.
1950	Utworzono Fabrykę Samochodów Osobowych FSO w Warszawie.
1947	Zakończyła działalność Krajowa Rada Narodowa, utworzona przez PPR w nocy z 31 grudnia 1943 na 1 stycznia 1944 r. w Warszawie.
1945	Początek Marszów Śmierci – uciekający przed Armią Czerwoną Niemcy ewakuowali pierwszą grupę więźniów KL Auschwitz do obozów położonych w głębi Rzeszy; podczas całej akcji zginęło co najmniej 9 tys. więźniów, a najprawdopodobniej około 15 tys.
1945	Do zniszczonej niemal doszczętnie Warszawy wkroczyli żołnierze 1. Armii Wojska Polskiego. Walki o opanowanie miasta trwały zaledwie kilka godzin, gdyż dowództwo niemieckie, obawiając się okrążenia, wycofało większość swoich sił ze stolicy.
1945	W nocy z 17 na 18 stycznia, na kilkadziesiąt godzin przed wkroczeniem Armii Czerwonej do Łodzi, Niemcy rozpoczęli mordowanie ludzi przetrzymywanych w więzieniu na Radogoszczu; wobec oporu podpalili więzienie; w płomieniach zginęło 1500 osób, z masakry uratowało się tylko 25–30 więźniów.
1945	Rozwiązanie Szarych Szeregów, konspiracyjnej organizacji harcerskiej z okresu okupacji niemieckiej.
1920	Wojsko Polskie rozpoczęło przejmowanie od Niemców Pomorza Gdańskiego.
1831	Powstanie Listopadowe: gen. Józef Chłopicki złożył rezygnację ze stanowiska dyktatora powstania.
1734	Na Wawelu odbyła się koronacja królewska Augusta III Wettina.
1732	W Wołczynie na terenie dzisiejszej Białorusi urodził się przyszły król Polski Stanisław August Poniatowski.
1649	W katedrze wawelskiej odbyła się koronacja królewska Jana II Kazimierza Wazy.

18 stycznia

Rok	Wydarzenie
1951	Władze komunistyczne zniosły święto 3 Maja oraz niektóre święta kościelne jako dni wolne od pracy.
1945	Armia Czerwona zajęła Kraków.
1943	W warszawskim getcie doszło do pierwszego zbrojnego wystąpienia Żydów, które było reakcją na rozpoczęcie przez Niemców kolejnej akcji wysiedleńczej.
1919	Założono Polski Czerwony Krzyż.

19 stycznia

Rok	Wydarzenie
1999	W życie weszły przepisy ustawy z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.
1993	Polska ratyfikowała Europejską Konwencję Praw Człowieka.
1947	Odbyły się sfałszowane przez władze komunistyczne wybory do Sejmu Ustawodawczego.
1947	W Lipnie urodził się Leszek Balcerowicz, ekonomista, polityk; wicepremier i minister finansów (1989–1991; 1997–2000); autor przyjętego w 1989 r. planu reform gospodarczo-ustrojowych, które miały umożliwić transformację gospodarki sterowanej centralnie w rynkową; przewodniczący Unii Wolności (1995–2000); w latach 2001–2007 prezes Narodowego Banku Polskiego.
1945	Gen. Leopold Okulicki wydał rozkaz o rozwiązaniu Armii Krajowej, w którym napisał m.in. Żołnierze Armii Krajowej! Daję Wam ostatni rozkaz. Dalszą swą pracę i działalność prowadźcie w duchu odzyskania pełnej niepodległości Państwa i ochrony ludności polskiej przed zagładą. Starajcie się być przewodnikami Narodu i realizatorami niepodległego Państwa Polskiego. W tym działaniu każdy z Was musi być dla siebie dowódcą.
1945	Powstało Centralne Biuro Kontroli Prasy przy Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego.
1928	Ukazało się rozporządzenie prezydenta RP Ignacego Mościckiego o administracji państwowej – terytorium państwa podzielono na 16 województw i 227 powiatów.
1863	Powstanie Styczniowe: Centralny Komitet Narodowy uchwalił oddanie dyktatury i naczelnego dowództwa powstania gen. Ludwikowi Mierosławskiemu.

20 stycznia

Rok	Wydarzenie
1982	Rząd podjął decyzję o budowie pierwszej w Polsce elektrowni atomowej w Żarnowcu.
1971	Biuro Polityczne KC PZPR podjęło decyzję o odbudowie Zamku Królewskiego w Warszawie, finansowanej ze składek społecznych.
1963	W setną rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego otwarto Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej.
1961	W czasie obrad VII Plenum KC PZPR podjęto decyzję o wprowadzeniu ośmioletniej szkoły podstawowej oraz czteroletniego liceum ogólnokształcącego.
1957	Odbyły się wybory do Sejmu PRL.
1942	Podczas konferencji w Wannsee pod Berlinem Główny Urząd Bezpieczeństwa Rzeszy (RSHA) przedstawił plan „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” (Endlösung der Judenfrage), który dotyczył zagłady 11 milionów Żydów.
1924	Ukazało się „Rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej w przedmiocie systemu monetarnego”, w którym stwierdzano, że nową jednostką monetarną w Rzeczypospolitej Polskiej jest „złoty”.
1320	W katedrze na Wawelu odbyła się koronacja królewska Władysława I Łokietka.

21 stycznia

Rok	Wydarzenie
1953	W Krakowie rozpoczął się tzw. proces krakowskiej Kurii Metropolitarnej, w którym na ławie oskarżonych zasiadło siedem osób, w tym czterech księży, oskarżonych przez władze komunistyczne m.in. o szpiegostwo; zapadły trzy wyroki śmierci i kary długoletniego więzienia; po kilku miesiącach Rada Państwa zamieniła kary śmierci na kary dożywotniego więzienia.
1919	Rozkaz Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego o zaliczeniu do szeregów Wojska Polskiego wszystkich weteranów Powstania Styczniowego.

22 stycznia

Rok	Wydarzenie
1983	Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność” wydała oświadczenie programowe „Solidarność dziś”.
1971	W Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego rozpoczął się strajk okupacyjny.
1947	Władze komunistyczne ogłosiły oficjalne, sfałszowane, wyniki wyborów do Sejmu Ustawodawczego.

1946	Dekret Krajowej Rady Narodowej „o utworzeniu Najwyższego trybunału Narodowego dla sądenia hitlerowskich zbrodniarzy wojennych i osób odpowiedzialnych za klęskę 1939 r.”.
1943	Rozkaz Komendanta Armii Krajowej gen. Stefana Roweckiego „Grota” formalnie powołujący Kedyw – Kierownictwo Dywersji; Kedyw działał na szczeblu Komendy Głównej oraz komend obszarów, okręgów, inspektoratów i obwodów, jego organizację rozpoczęto pod koniec 1942 r.; pierwszym komendantem Kedywu KG AK był płk August Emil Fieldorf „Nil” (1942–1944).
1863	Wybuch Powstania Styczniowego: Komitet Centralny Narodowy wydał manifest, w którym ogłosił się Tymczasowym Rządem Narodowym i wezwał „naród Polski, Litwy i Rusi” do walki.

23 stycznia

Rok	Wydarzenie
2008	W katastrofie wojskowego samolotu CASA w Mirosławcu zginęło 16 wysokiej rangi oficerów Sił Powietrznych oraz czterech członków załogi.
2013	W Warszawie zmarł prymas senior kard. Józef Glemp; osobisty sekretarz prymasa Stefana Wyszyńskiego, biskup warmiński od 1979 r.; po śmierci Prymasa Tysiąclecia w 1981 r. wyniesiony przez Jana Pawła II do godności arcybiskupa – metropolity gnieźnieńskiego i warszawskiego oraz prymasa Polski (1981–2009); od 1983 r. kardynał; przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski (1981–2004); stał na czele Kościoła katolickiego w Polsce w czasie stanu wojennego, przemian ustrojowych w 1989 r. oraz integracji z Unią Europejską.
1956	Powołane zostało przedsiębiorstwo „Totalizator Sportowy”.
1953	Telewizja Polska rozpoczęła regularne nadawanie audycji – 30 minutowy program emitowano w każdy piątek o godz. 17.00.
1952	Opublikowano „Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”, który poddano „ogólnonarodowej dyskusji”. Tekst ogłoszonego projektu zatwierdził wcześniej Stalin, wprowadzając do niego osobiście ok. 50 poprawek.
1919	Wojska czechosłowackie, zrywając wcześniejsze porozumienie, zajęły polską część Śląska Cieszyńskiego, przyznanego Polsce w wyniku porozumienia z listopada 1918 r.; zapoczątkowało to walki polsko-czechosłowackie.
1793	Traktat pomiędzy cesarzową Katarzyną II a królem Fryderykiem Wilhelmem II dotyczący drugiego rozbioru Polski; Rosja zagarnęła 250 tys. km kw. z 3 mln mieszkańców, a Prusy 57 tys. km kw. zamieszkiwanych przez milion ludzi.

24 stycznia

Rok	Wydarzenie
2001	Powstała Platforma Obywatelska (jako partia Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej została zarejestrowana 5 marca 2002 r.); jej głównymi założycielami byli Andrzej Olechowski, Maciej Płażyński i Donald Tusk.
1996	Prokuratura Warszawskiego Okręgu Wojskowego wszczęła śledztwo w sprawie zarzutów wobec premiera Józefa Oleksego o domniemaną współpracę z obcym wywiadem; następnego dnia szef rządu podał się do dymisji.
1981	Przy Międzyzakładowym Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” Mazowsze powołano prasową Agencję „Solidarność”, która wydawała ogólnopolski biuletyn „AS”.
1971	Do strajkującej Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego przybył I sekretarz KC PZPR Edward Gierek i premier Piotr Jaroszewicz. Po wielogodzinnych rozmowach i uzyskaniu zgody władz na nowe wybory do zakładowych związków zawodowych stoczniovcy zakończyli protest.
1948	W Krakowie w więzieniu przy ul. Montelupich dokonano egzekucji 21 nazistowskich zbrodniarzy z niemieckiego obozu Auschwitz, skazanych na karę śmierci przez Najwyższy Trybunał Narodowy w tzw. pierwszym procesie oświęcimskim; wśród straconych był m.in. Arthur Liebehenschel, komendant KL Auschwitz (1943–1944).
1945	Wycofując się przed Armią Czerwoną Niemcy wysadzili w powietrze obiekty Wilczego Szańca (Wolfsschanze), kwatery głównej Adolfa Hitlera, położonej w lasach w okolicach Kętrzyna.
1944	Sowiecka komisja specjalna pod przewodnictwem prof. Nikołaja Burdenki, po ekshumacji 925 odpowiednio spreparowanych ciał polskich oficerów, ogłosiła, że zbrodni na Polakach w Katyniu dokonali Niemcy między wrześniem a grudniem 1941 r.
1925	Rada Ministrów RP podjęła decyzję o budowie w Warszawie Grobu Nieznanego Żołnierza.

1915	II Brygada Legionów Polskich zwyciężyła wojska rosyjskie pod Rafajłową.
1507	W katedrze na Wawelu odbyła się koronacja Zygmunta I Starego.

25 stycznia

Rok	Wydarzenie
1982	Stan wojenny: Sejm uchwalił ustawę „o szczególnej regulacji prawnej w okresie stanu wojennego” i zatwierdził dekret o stanie wojennym.
1971	Kilkugodzinne spotkanie ze stoczniovcami z Gdańska I sekretarz KC PZPR Edward Gierek zakończył słynnym pytaniem: „Pomożecie?”.
1950	Fabryka Samochodów Osobowych w Warszawie i Gorkowskij Awtomobilnyj Zawod zawarły porozumienie, na mocy którego w Polsce miała rozpocząć się produkcja samochodu GAZ-M20 Pobieda. Samochód został wprowadzony na rynek pod nazwą „Warszawa”.
1949	W Moskwie opublikowano komunikat o utworzeniu Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej. W skład RWPG weszły: Bułgaria, Czechosłowacja, Polska, Rumunia, Węgry i Związek Sowiecki.
1943	W KL Auschwitz Niemcy rozstrzelali 52 polskich więźniów podejrzanych o prowadzenie działalności konspiracyjnej w obozie, wśród rozstrzelanych był płk Jan Karcz, dowódca Mazowieckiej Brygady Kawalerii w kampanii 1939 r., jeden z przywódców tajnej organizacji obozowej.
1831	Powstanie Listopadowe: Sejm uchwalił detronizację cara Mikołaja I jako króla Polski.
1807	Dekret Komisji Rządzącej o utworzeniu trzech legii wojska polskiego.

26 stycznia

Rok	Wydarzenie
2012	Rząd Donalda Tuska podpisał Umowę handlową dotyczącą zwalczania obrotu towarami podrabianymi (ACTA). Decyzja ta doprowadziła do fali protestów społecznych zakończonych odwołaniem tej decyzji.
1984	Sejm uchwalił nowe prawo prasowe, zgodnie z którym prasa miała "umacniać konstytucyjny ustrój PRL".
1982	Sejm przyjął ustawę Karta Nauczyciela.
1934	W Berlinie podpisano polsko-niemiecką deklarację o niestosowaniu przemocy; obydwa państwa wszelkie kwestie sporne miały rozwiązywać na drodze dyplomatycznej; deklaracja została wypowiedziana jednostronnie przez III Rzeszę Niemiecką w kwietniu 1939 r.
1919	Przeprowadzone zostały wybory do Sejmu Ustawodawczego, w wyniku których utworzono pierwszy parlament niepodległej Polski. Najwięcej głosów zdobyły Związek Ludowo-Narodowy i Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie”.
1797	W Petersburgu Rosja, Austria i Prusy podpisały ostateczną konwencję rozbiorową Rzeczypospolitej, dodając do niej tajny artykuł, w którym zapisano, że „samo imię Polski będzie na zawsze wymazane z prawa narodów”.
1526	W Gdańsku wybuchł bunt przeciwko rządowi burmistrza Eberharda Ferbera. Mieszkańcy miasta obalili dotychczasowe władze, wprowadzili demokratyczny ustrój, skasowane zostały działające na terenie miast klasztory katolickie. Tzw. tumult gdański stłumiła dopiero interwencja zbrojna Polski.

27 stycznia

Rok	Wydarzenie
1990	W Sali Kongresowej w Warszawie rozpoczął obrady XI - ostatni - Zjazd PZPR, podczas którego podjęto uchwałę o zakończeniu działalności partii.
1989	W willi MSW w podwarszawskiej Magdalence doszło do spotkania Lecha Wałęsy i gen. Czesława Kiszczaka, na którym ustalono procedurę obrad Okrągłego Stołu, ich zakres oraz termin rozpoczęcia.
1957	Odbyło się pierwsze losowanie Toto-Lotka.
1951	Polska i NRD podpisały umowę o wytyczeniu w terenie granicy państwowej pomiędzy obydwojema krajami.
1945	Oddziały Armii Czerwonej wyzwoliły niemiecki nazistowski obóz KL Auschwitz-Birkenau, w którym Niemcy zamordowali 1,1 mln kobiet, mężczyzn i dzieci; 90 proc. wszystkich ofiar stanowili Żydzi.

1945	W Miechowicach na Górnym Śląsku wojska sowieckie dokonały masakry ludności cywilnej; szacuje się, że zamordowanych zostało ponad 200 osób.
1944	Pod naporem Armii Czerwonej Niemcy ostatecznie zwinęli trwające 900 dni oblężenie Leningradu; liczbę mieszkańców miasta, którzy zmarli w tym czasie z głodu, szacuje się na ponad 750 tys.
1919	Dekretem Józefa Piłsudskiego utworzono Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy; zajmowały się one rejestracją bezrobotnych, przyznawaniem zasiłków i zapomóg oraz pośredniczeniem w znalezieniu pracy.
1918	W Warszawie założone zostało Polskie Towarzystwo Geograficzne.
1905	Początek strajku powszechnego w Królestwie Polskim.
1792	Sejm Wielki odebrał buławę hetmańskie przywódcom konfederacji targowickiej Stanisławowi Szczęsnemu Potockiemu i Sewerynowi Rzewuskiemu.
1736	Abdykacja Stanisława Leszczyńskiego, dotychczasowego króla Polski.

28 stycznia

Rok	Wydarzenie
2006	Katastrofa hali Międzynarodowych Targów Katowickich; pod gruzami zawalonego pawilonu zginęło 65 osób.
1990	Ukazało się ostatnie wydanie „Trybuny Ludu”, centralnego organu KC PZPR.
1957	Rada Ministrów postanowiła przerwać budowę metra w Warszawie, ze względu na trudną sytuację ekonomiczną.
1952	Działalność rozpoczęło Archiwum Akt Nowych.
1905	Początek strajku szkolnego w Królestwie Polskim.
1886	W Warszawie na stokach Cytadeli stracono czterech działaczy Proletariatu: Piotra Bardowskiego, Stanisława Kunickiego, Michała Ossowskiego i Jana Pietrusińskiego.
1573	Podczas sejmu konwokacyjnego posłowie uchwalili akt konfederacji warszawskiej, dotyczący m.in. tolerancji religijnej; sygnatariusze aktu obiecywali „pokój między sobą zachować, a dla różnej wiary i odmiany w kościelech krwi nie przelewać”.

29 stycznia

Rok	Wydarzenie
1999	Sekretarz Generalny NATO Javier Solana wystosował do Polski, Czech i Węgier formalne zaproszenia do przystąpienia do Traktatu Północnoatlantyckiego.
1990	Uczestnicy XI Zjazdu PZPR, odbywającego się w Sali Kongresowej w Warszawie, przyjęli uchwałę o zakończeniu działalności partii; PZPR przez ponad 40 lat sprawowała w Polsce najpierw totalitarną, a następnie autorytarną władzę.
1945	Początek walk 1 Armii Wojska Polskiego o przełamanie Wału Pomorskiego – systemu niemieckich umocnień.
1945	Powstała niepodległościowa organizacja konspiracyjna „Nie”, na czele której stanął gen. August Emil Fieldorf „Nil”.
1944	W Grodkowicach pod Krakowem oddziały Kedywu Armii Krajowej dokonały nieudanego zamachu na pociąg generalnego gubernatora Hansa Franka.
1919	Stany Zjednoczone uznały niepodległość Polski.
1831	Powstanie Listopadowe: Sejm powołał Rząd Narodowy Królestwa Polskiego z księciem Adamem Jerzym Czartoryskim jako prezesem.
1828	Dekretem cara Mikołaja I z funduszy państwowych utworzono w Warszawie Bank Polski – centralną instytucję finansową Królestwa Polskiego.
1655	Pod Ochmatowem doszło do bitwy pomiędzy wojskami polskimi, wspieranymi przez Tatarów, a armią kozacko-rosyjską.

30 stycznia

Rok	Wydarzenie
1990	W Warszawie powstało Muzeum Niepodległości.
1990	Po rozwiązaniu PZPR rozpoczął się zjazd założycielski Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej.

1982	Stan wojenny: prezydent USA Ronald Reagan ogłosił 30 stycznia 1982 r. Dniem Solidarności z Narodem Polskim.
1939	Kanclerz Rzeszy Adolf Hitler podczas przemówienia w Reichstagu zapowiedział unicestwienie Żydów w Europie w przypadku wybuchu nowej wojny.
1922	W Hadze rozpoczął działalność Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej; jego następcą od 1945 r. jest Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości.
1667	W Andruszowie podpisany został polsko-rosyjski traktat rozejmowy, w którym dokonano podziału Ukrainy, na część polską – leżącą na prawym brzegu Dniepru i rosyjską – lewobrzeżną.
1644	Pod Ochmatowem wojska polskie pod dowództwem hetmana wielkiego koronnego Stanisława Koniecpolskiego pokonały armię tatarską Tuhaj-beja.
1018	W Budziszyńce zawarty został pokój pomiędzy Bolesławem Chrobrym i cesarzem Henrykiem II, kończący trwające kilkanaście lat wojny.

31 stycznia

Rok	Wydarzenie
1982	Stan wojenny: władze podjęły decyzję o wznowieniu sprzedaży benzyny właścicielom prywatnych samochodów.
1980	Sejm powołał Naczelny Sąd Administracyjny, ale instytucja rozpoczęła działalność dopiero 1 września tego roku.
1976	Do Komisji Nadzwyczajnej Sejmu przesłany został przez Jerzego Andrzejewskiego „Memoriał 101”, zawierający protest środowiska twórców przeciwko zmianom w Konstytucji PRL ograniczającym prawa obywatelskie.
1968	Rozpoczął się proces beatyfikacyjny siostry Faustyny Kowalskiej.
1925	W „Kurjerze Warszawskim” ukazała się pierwsza polska krzyżówka.
1923	Na stokach warszawskiej Cytadeli wykonano wyrok śmierci na Eligiuszu Niewiadomskim, zabójcy prezydenta RP Gabriela Narutowicza. Zażądał, by umrzeć nieprzywiązanym do słupa bez zawiązanych oczu. Jego ostatnie słowa brzmiały: „Ginę za Polskę, którą gubi Piłsudski!”.
1676	Na Wawelu pochowano królów Jana II Kazimierza Wazę i Michała Korybuta Wiśniowieckiego.